

Kerkuilen Werkgroep Zeeuws-Vlaanderen

*Nestkast met vier jonge kerkuilen.
Foto: Hans Molenaar*

JAARVERSLAG 2019

NATUURBESCHERMINGSVERENIGING
de steltkluit
OOST ZEEUWSCH-VLAANDEREN

Kerkuilenwerkgroep Nederland

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave

KUWG Zeeuws-Vlaanderen contactgegevens	1
Wie zijn wij.....	2
Het jaar 2019 in vogelvlucht.....	3
Jaarlijkse vergadering	3
Broedresultaat 2019.	3
Overzicht broedresultaten.....	4
Overzicht per gemeente.....	4
Wat informatie en uitleg over 2019.....	5
Sponsors.	7
Activiteiten 2020	8
Wat zijn de plannen voor 2020.....	8
Oproep aan nestkastbeheerders.....	8
Algemene kerkuilen informatie.....	8

KUWG Zeeuws-Vlaanderen contactgegevens

Kerkuilen Werkgroep Zeeuws-Vlaanderen
Coördinator: Hans Molenaar
Adres: Platschelp 12, 4533 DH Terneuzen
Telefoon: 0115-612008
Mobiel: 06-13290370
Email: h.molenaar@planet.nl

Wie zijn wij.....

Kerkuilen Werkgroep Zeeuws-Vlaanderen is een groep vrijwilligers die werkt onder de paraplu van de Stichting Kerkuilen Werkgroep Nederland (SKWN) en een goede samenwerking heeft met Natuurbeschermingsvereniging De Steltkluut (Oost Zeeuws-Vlaanderen) en Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje (West Zeeuws-Vlaanderen).

Doel en werkzaamheden van de SKWN:

Ongeveer 35 jaar geleden zijn een aantal enthousiaste vrijwilligers, onder leiding van Sjoerd Braaksma begonnen met het ophangen en controleren van nestkasten. Dat was ook noodzakelijk, want het aantal broedparen van de kerkuil werd in 1979 op ongeveer 100 geschat. Mede dankzij de inspanningen van de Vereniging Vogelbescherming Nederland is een netwerk van kerkuilenbeschermers ontstaan met een landelijke dekking. Tot 2004 werd het kerkuilenbeschermingswerk gecoördineerd vanuit Vogelbescherming. Eind 2004 is het onder gebracht bij de SKWN.

(Bron: SKWN).

Momenteel hebben wij 29 actieve vrijwilligers die meewerken aan de instandhouding van de kerkuil. Daarnaast zijn er nog enkele mensen, organisaties en bedrijven die ons op diverse manieren ondersteunen. Deze ondersteuning zijn o.a. de ringen voor de kerkuil en het beschikbaar stellen van materiaal voor het maken van de nestkasten.

Wie zijn de vrijwilligers:

Baaten, W.; Buijs, C.; Buijsse, M.; Buijsse, R.; Buise, M.; Dekker, S.; D'Hoore, C.; D'Hoore, L.; Heetesonne, P.; Hel, G. van der; Hoogesteger, M.; Hoving, B.; Langkruis, R. van de; Madou, T.; Matthijs, E.; Molenaar, B.; Molenaar, H.; Nijs, E.; Persijn, L.; Pijcke, J.; Rausch, S.; Roels, F.; Smet, R.; Spinnewijn, J.; Sponselee, M.; Spuesens, T.; Storm, M.; VandeKeere, F.; Vink, W.; Vroegindeweyj, B.

De personen/bedrijven en organisaties die ons ondersteunen:

J. Pijcke en H. Molenaar, bevoegd ringers.

Karwei Hulst, nestkast-materiaal.

NBV de Steltkluut en NBV 't Duumpje, aanschaf van de ringen.

Het jaar 2019 in vogelvlucht.

Het seizoen 2019 is voorbij en dan is het weer tijd om terug te kijken naar het afgelopen seizoen, wat is er allemaal gebeurd en gedaan en hoe heeft de kerkuil zich gehouden in ons werkgebied Zeeuws-Vlaanderen.

JAARLIJKSE VERGADERING.

Op 28 februari 2019 was de opening van het seizoen met de jaarvergadering. In deze vergadering is teruggekeken naar het voorgaande jaar 2018, broedresultaat van de kerkuil en onze activiteiten in het algemeen.

Na het uitwisselen van informatie en ideeën, bespreken van activiteiten voor het komende seizoen was de werkgroep klaar voor het nieuwe seizoen 2019.

Ook coördinatoren van onze zuiderburen zijn aanwezig en er worden wederzijds de resultaten van de broedgegevens uitgewisseld.

BROEDRESULTAAT 2019.

Dit zijn altijd weer de gegevens waar we naar uitkijken. ZO, en het was me een jaar, alle records zijn verbeterd. Dit alles heeft ons veel uren gekost maar ook veel plezier gegeven. Het is toch altijd weer leuk om een nestkast te gaan inspecteren en dan weer de kerkuilen te zien zitten.

Al vroeg in het seizoen hadden we al informatie dat de muizenstand goed was, een belangrijke factor voor het broedsucces. Uit de informatie van de Bevelanden zagen we ook dat de kerkuilen vroeg waren begonnen met het leggen van eieren.

Al met al informatie om in 2019 wat eerder op pad te gaan voor de controles.

Na het verzamelen en analyseren van de binnengekomen gegevens van de 1^e legfels was het duidelijk dat de cijfers beter waren dan in 2018. De gegevens gaven aan dat het wel eens een topjaar zou kunnen worden.

Dus volverwachting wachten op de gegevens van de tweede broedsels. Het aantal tweede broedsels was de afgelopen jaren op een minimum, maar hopen op betere tijden.

KERKUILEN WERKGROEP – ZEEUWS-VLAANDEREN

OVERZICHT BROEDRESULTATEN.

	2015 (O)	2015 (W)	2016	2017	2018	2019
Algemene info						
Aantal nestkasten	146	76	225	224	236	235
Aantal gecontroleerde nestkasten	139	27	220	218	226	229
Aantal wildnesten	0	-	6	11	7	3
Geen broedgevallen						
KU solitair aanwezig	35	5	49	29	35	31
KU paar aanwezig, geen broedgeval	7	0	12	6	4	5
1e broedsel						
aantal nestkasten succesvol	27	9	54	64	60	70
aantal nestkasten mislukt	3	1	10	5	4	8
aantal uitgevlogen juvenielen	65	27	117	195	159	240
aantal geringd	43	0	69	159	137	216
2e broedsel						
aantal nestkasten succesvol	2	0	0	2	1	24
aantal nestkasten mislukt	1	0	4	3	2	4
aantal uitgevlogen juvenielen	4	0	0	4	2	71
aantal geringd	0	0	0	0	0	57
Diversen						
nestkast bezet door Holenduif	12	1	11	12	12	16
nestkast bezet door Kauw	3	2	6	2	6	14
nestkast bezet door Torenavalk	0	-	0	0	1	1
nestkast bezet door Steenuil	0	-	0	0	0	1

'-' betekent geen gegevens bekend.

OVERZICHT PER GEMEENTE

Een overzicht van het aantal 1^e en 2^e broedgevallen (succesvol en mislukte) per gemeente.

	2016	2017	2018	2019
Hulst	22	20	18	25
Sluis	25	36	25	48
Terneuzen	20	18	25	33
Totaal	67	74	68	106

WAT INFORMATIE EN UITLEG OVER 2019.

Algemeen:

Het aantal nestkasten is in totaliteit t.o.v. 2018 iets afgenomen 236 naar 235. Verandering in bedrijfsvoering en/of nieuwe eigenaren zijn hier de hoofdoorzaak van de kleine daling.

Het aantal gecontroleerde nestkasten is nagenoeg gelijk en heeft een hoge score van meer dan 97%. Als coördinator stemt mij dat zeer tevreden. De controleurs hebben hierin hun best weer gedaan.

Bezette nestkasten zonder te broeden.

Het aantal solitair (31) en/of niet broedend paar (5) kerkuil(en) hebben geen invloed op de aantallen broedgevallen. Het is niet ongewoon dat tijdens het broedsels de kerkuil-man zijn rust probeert te vinden in een nestkast in de nabijheid van het broedsel. Deze specifieke cijfers geven samen met de broedgevallen wel een goed beeld van de bezettingsgraad van de nestkasten.

Gemeten over het aantal gecontroleerde nestkasten is net boven de 50% van de nestkasten in gebruik. Dit moeten we volgend jaar in de gaten houden. Het streefgetal is dat de bezettingsgraad beneden de 50% moet voor een goede verdeling in de bezetting van de nestkasten. Voor het komend jaar moeten we dit monitoren en zien of dit op het huidige niveau blijft, zo ja, dan moeten we overwegen om aanvullende nestkasten te gaan plaatsen.

1^e Broedsels.

Het aantal geslaagde broedsels was in 2019 gestegen (van 60 naar 70) en het aantal mislukte broedsels is gestegen (van 4 naar 8).

Het aantal uitgevlogen juveniele kerkuilen is spectaculair gestegen van 159 naar 240.

Van deze juveniele kerkuilen zijn er 216 voorzien van een ring en zijn de gegevens zoals gewicht, vleugellengte en geslacht (indien vastgesteld) doorgegeven aan het Vogelringstation.

Een belangrijk gegeven voor het succes van de kerkuil is het aantal uitgevlogen juvenielen per succesvol broedsel.

	2016	2017	2018	2019
1 ^e broedsel	2,16	2,95	2,65	3,42

2^e Broedsels.

Na meerdere jaren van een minimum aan 2^e broedsels was het in 2019 significant beter. In 2018 waren er 3, in 2019 een aantal van 28. Ook weer uitgerekend het aantal uitgevlogen juvenielen per succesvol 2^e broedsel.

	2016	2017	2018	2019
2 ^e broedsel	0	2,0	2,0	2,95

Diversen:

Al meerdere jaren houden we ook de nestkasten bij die gebruikt worden door andere soorten zoals de holenduif en kauw.

Over 2019 is het aantal nestkasten bezet door holenduif en kauw gestegen. Bezetting door kauw is zelfs meer dan verdubbeld en dat baart ons zorgen.

Nu is concurrentie met de holenduif niet zo erg, als het moet wordt de holenduif door de kerkuil uit de nestkast verdreven. De aanwezigheid in een nestkast van een kauw is een probleem voor de kerkuil, de kauw laat zich namelijk niet verjagen.

Met informatie van onze Belgisch kerkuil beschermers hebben we een aantal nestkasten, regelmatig bezet door de kauw, aangepast en voorzien van een andere in/uitlooppijp.

Nieuwe uitvoering van afgeschuinde in/uitlooppijp.

Foto: Hans Molenaar

Met deze uitvoering is goede ervaring opgedaan in België om het de kerkuil moeilijker te maken om in de nestkast te komen. Het meenemen van grote takken voor de nestbouw is nu bijna onmogelijk geworden. In 2020 zullen we de resultaten zien en bepalen of en hoe we hier mee verder gaan.

Ook dit jaar weer een broedende torenvalk in de kerkuil nestkast waargenomen en daarnaast ook een nestkast met een broedende steenuil. Is dit natuurlijke weelde of zijn onze nestkasten "te goed"!

Sponsors.

Dit jaar hebben Natuurbeschermingsverenigingen De Steltkluut en 't Duumpje bijgedragen door de gebruikte ringen te vergoeden.

Karwei uit Hulst heeft ons weer van materiaal voorzien om nieuwe nestkasten te kunnen maken.

Ook van particulieren en nestkastbeheerders hebben we hiervoor materiaal mogen ontvangen.

Onze dank gaat uit naar alle sponsors voor het helpen met de instandhouding van de kerkuil.

Activiteiten 2020

WAT ZIJN DE PLANNEN VOOR 2020.

- Het houden van onze jaarvergadering als begin van het nieuwe seizoen en nog even nagenieten van seizoen 2019.
- Nestkasten controleren op aanwezigheid van de kerkuil.
- Informatie verzamelen over het broedsucces en bezetting van de nestkasten.
- Het ringen van jonge kerkuilen (in overleg met beheerder).
- Uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan de nestkasten.
- Onderzoeken of de alternatieve in/uitlooppijp goede resultaten oplevert.

EN natuurlijk genieten van al onze activiteiten ter bescherming van de kerkuil.

OPROEP AAN NESTKASTBEHEERDERS.

Een oproep aan de nestkastbeheerders om bij een sloop, verbouwing, asbest sanering e.d., van de schuur waarin een kerkuil nestkast is gevestigd ons tijdig te contacteren. Hierdoor hebben wij de gelegenheid om naar alternatieven te kijken voor de nestkast om de geplande werkzaamheden niet in de weg te zitten.

ALGEMENE KERKUILEN INFORMATIE.

Voor meer informatie over de kerkuil in het algemeen kunt u terecht op:
www.kerkuil.com

Jaarverslagen van Zeeuwse regio's zijn te vinden op
http://www.kerkuil.com/pg-17825-7-28963/pagina/regionieuws_zeeland.html

Hier kunt u zich ook aanmelden (einde van de pagina) voor de gratis digitale nieuwsbrief.

Opgemaakt door Hans Molenaar.
Februari 2020.